

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΠ4.9	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3-8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νόηση, Συλλογισμός και Μηχανές: Από τον Αριστοτέλη στο ChatGPT		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Παράδοση – γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (με δυνατότητα υποστηρίξης και εξετάσεων στα Αγγλικά)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Υπό κατασκευή		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β Περληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα έχουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> αποκτήσει μια καλή εξοικείωση με έννοιες που διατρέχουν ουσιαστικά όλη την ιστορία της δυτικής φιλοσοφίας σχετικά με την νόηση, όπως «συλλογισμός», «υπολογισμός», «νόμοι της σκέψης», «μηχανή», κ.ά. αντιληφθεί τις μακροχρόνιες θεωρητικές και πρακτικές προσπάθειες να μηχανικοποιηθεί η σκέψη και ο συλλογισμός. κατανοήσει τις εγγενείς δυσκολίες που παρουσιάζει οποιαδήποτε προσπάθεια αποκλειστικής μηχανικοποίησης συλλογιστικών διεργασιών. εξοικειωθεί με τις διαφορές μεταξύ των εννοιών του «λογισμού», «υπολογισμού» και «συλλογισμού». αποκτήσει τα κατάλληλα εννοιολογικά εργαλεία για να είναι σε θέση να αξιολογούν κριτικά τις παλαιότερες αλλά και τις σύγχρονες συζητήσεις σχετικά με τις δυνατότητες της ΤΝ να συλλογίζεται με καινοφανή τρόπο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών και φιλοσοφικών ιδεών.

Αυτόνομη έρευνα και μελέτη.

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Ομαδική επικοινωνιακή συζήτηση.

Εννοιολογική ανάλυση.

Εξοικείωση με τη χρήση διεπιστημονικών μεθόδων στην ανάλυση φιλοσοφικών ζητημάτων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η έννοια του «συλλογισμού» και η πρώτη συστηματική κατηγοριοποίηση των έγκυρων συλλογισμών από τον Αριστοτέλη.
- Ramon Lull: Η πρώτη προσπάθεια χρήσης μηχανικών εξαρτημάτων για την εξαγωγή συμπερασμάτων από γενικά αποδεκτές υποθέσεις (εν προκειμένω, σχετικά με θεολογικά ζητήματα).
- Το όνειρο του G. Leibniz για τη δημιουργία μιας «καθολικής γλώσσας» και μιας κατάλληλης (υπο)λογιστικής μέθοδου, μέσω των οποίων θα μπορούμε να λύνουμε κάθε διαφωνία, οποιασδήποτε φύσης. Τα πρώτα «κουμπιουτεράκια» της ιστορίας.
- Οι «Νόμοι της Σκέψης» του G. Boole, και η προσπάθεια για μαθηματικοποίηση των έγκυρων συλλογισμών.
- Το «Λογικό Πιάνο» του W.S Jevons. Η πρώτη μηχανή λογικής.
- Η γέννηση της σύγχρονης Λογικής ως απόκριση στα λογικά παράδοξα και την ανάγκη μιας «στέρεης» μαθηματικής μεθόδου. Frege, Russell, Cantor.
- Το όνειρο του Hilbert για μια καθολική μαθηματική θεωρία, εντός της οποίας θα μπορούμε με μηχανικό τρόπο να αποφανθούμε αν υπάρχει λύση για οποιοδήποτε μαθηματικό πρόβλημα.
- Τα θεωρήματα του K. Gödel και η τελεσίδικη καταστροφή του (μισού) ονείρου.
- Οι μηχανές του A. Turing και η ανακάλυψη προβλημάτων που είναι αδύνατο να λυθούν μηχανικά (η καταστροφή και του τελευταίου μέρους του ονείρου).
- Η νέα κατανόηση του τι είναι «μηχανικοποίηση», και η γέννηση της σύγχρονης πληροφορικής από τις στάχτες των παλιών ονείρων.
- Από τους σύγχρονους υπολογιστές στην Τεχνητή Νοημοσύνη του 21αι. Το «νέο» όνειρο (ή η τροποποίηση των παλιών).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. για τη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες • Παρουσιάσεις – διδασκαλία με εξειδικευμένο λογισμικό (ppt, videos, διαδραστικά ψηφιακά περιβάλλοντα κ.ά.) 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	43
	Τελική εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	<p>Γραπτή τελική εξέταση κατά την οποία οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να αναπτύξουν θέματα που έχουν διδαχθεί κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.</p> <p>Η εξέταση περιλαμβάνει συνδυασμό ερωτήσεων εκτενούς και σύντομης ανάπτυξης (με μερική δυνατότητα επιλογής ερωτήσεων).</p> <p>Η αξιολόγηση γίνεται βάσει της αποκτηθείσας γνώσης (πληρότητα των απαντήσεων), κατανόησης, σαφήνειας και, όπου αυτό αρμόζει, της ικανότητας κριτικής ανάλυσης που θα επιδειχθεί.</p> <p>Οι φοιτητές/τριες μπορούν να έχουν έγκαιρη ενημέρωση για τους ακριβείς όρους και τη μορφή της εξέτασης μέσω της πλατφόρμας e-learn.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική εισαγωγική βιβλιογραφία:

- Davis M. *Μηχανές της Λογικής*, εκδ. ΕΚΚΡΕΜΕΣ, 2007
- Gardner, M. (1958). *Logic Machines and Diagrams*. The University of Chicago Press

- Glymour, C. (2015). *Thinking Things Through: An Introduction to Philosophical Issues and Achievements*. MIT Press.
- Boole G. (1854). *An Investigation of the Laws of Thought*. Walton & Maberly.
- Kneale, W. C., & Kneale, M. (1962). *The Development of Logic*. Oxford University Press.
- Horsten, Leon, and Philip Welch (eds), (2016). *Gödel's Disjunction: The Scope and Limits of Mathematical Knowledge*. Oxford University Press
- Copeland, B. J. (Ed.). (2004). *The Essential Turing*. Clarendon Press

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Minds and Machines, *Synthese*, *Philosophy of Science*, *Studia Logica*, *Philosophia Mathematica*, κ.ά.
Καθώς και η *Stanford Encyclopedia of Philosophy*: <https://plato.stanford.edu>